

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. I. An pura omiſſio libera poſſit eſſe peccatum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

DISPUTATIO CII.

De Peccato omissionis.

FVSAM hic nonnulli disputationem instituunt utrum possibilis sit pura omisio libera: sed hæc quæstio merè Philosophica est, eamque Disp. XXVI. de Animâ latè discussi, quò Lectorem remitto. Suppono itaque ex dictis loco citato puram omissionem liberam esse possibilem: quo posito, ad Theologicas circa eam difficultates progrediar.

SECTIO PRIMA.

Vtrum pura omisio libera possit esse peccatum.

I.
Pura omisio libera potest esse peccatum.

RESPONDETUR affirmativè. Ratio est, omisio enim actus quando urget præceptum positivum, est libera violatio præcepti, ergo est peccatum, juxta illud Jacobi 4. v. 17. *Scienti bonum, & non facienti, peccatum est illi*: imò tam est dissonum rectæ rationi ac violare præceptum negativum, quod fit per peccatum commissionis: & alioqui daretur ansa ut quis se excusaret in violatione cujuscumque præcepti positivi, persuadendo nimirum sibi se purè rem præceptam omisisse.

II.
Quamvis non possit quis diu ab omni actu positivo cessare, potest tamen pura omisio esse peccatum.

Dices cum Vasquez 1. 2. Disp. 92. cap. 2. puram omissionem exiguo tempore durare, & apud homines pro tam brevi spatio & determinato instanti non urgere præceptum affirmativum. Contra: ergo saltem in Angelis pura omisio poterit esse peccatum. Imò etiam in hominibus id posset contingere, ubi advertunt instare moraliter tempus impletionis præcepti; & licet fortè nequeat quis diu abstinere ab omni actu, potest nihilominus se exercere in aliquo actu disparato, advertens elabi tempus, quo in die festo deberet Sacrum audire, quo in casu omisio Sacri posset per longum tempus persistere in ratione omissionis puræ.

III.
Malitia peccati omissionis in ipsâ omissione sita est, quatenus per eam violatur præceptum positivum.

Quæres, in quo formalis malitia peccati puræ omissionis consistat? Respondetur: sicut supra diximus malitiam peccati commissionis, in ipsâ positivâ ejus entitate sitam esse, quatenus per se contraria est legi, & rectæ rationi disformis; ita in præsentia malitiam peccati omissionis asserimus in omissione ipsâ consistere, quatenus per se legem & præceptum affirmativum violat; neque enim minus rectæ rationi dissentaneum est violare præceptum affirmativum, quod fit per puram omissionem, quàm præceptum negativum, cui contraria est commissio.

IV.
Obj. Assignari non posse in casu actus omissionis consistat hæc peccatum.

Contra peccatum omissionis obijciunt nonnulli, videri illud planè impossibile, nec enim, inquit, consistit in omissione unius alienius actus boni, si namque alius ponatur satisfit præcepto positivo, nec etiam situm est in omissione omnium actuum bonorum, nam juxta communem Theologorum sententiam satisfieri potest præcepto per actum malum, ut si quis ad audiendum

Sacrum obvanam gloriam, vel aliam pravam intentionem se conferat: nec tandem potest esse negatio omnium actuum hujus generis bonorum & malorum, quia carentia boni & mali est bona, siquidem carere malo est bonum.

Ad solutionem notandum: duobus modis satisfieri posse præcepto, directè & indirectè: directè ei satisfit per solum actum bonum, præceptum siquidem propriè non impletur, nisi per actum qui præcipitur, qualis est tantum actus bonus. Indirectè verò satisfit præcepto, quando illius materia, vel conditio aliqua ad ejus obligationem necessaria tollitur: sic in præsentia non satisfit directè præcepto nisi per actum bonum, indirectè verò ei satisfieri potest per malum, quatenus scilicet lex humana, quæ primariò respicit politiam exteriorem, non obligat per se nisi ad actus externos, unde si actio externa ponatur, licet per actum malum, tollitur materia præcepti. Peccatum itaque omissionis est directè & in recto carentia omnium actuum bonorum, connotando nihilominus in obliquo, tanquam circumstantiam, carentiam actus externi aliunde positi: unde carentia actus mali indirectè spectat ad peccatum omissionis, quatenus nimirum omisio actuum bonorum sine illâ non esset mala. Et idem suo modo existimo, quando Deus præciperet actus internos, est enim contentus, quamvis aliunde vitentur, sicut etiam confert gratiam in Baptismo & aliis Sacramentis, licet ea conficiens habeat intentionem malam, ut simoniacam, aut aliâ quavis ratione vitiatam.

V.
Duobus modis satisfieri potest præcepto, directè, & indirectè.

Directè satisfieri potest per solum actum bonum, indirectè per malum.

Deus in satisfactione præcepti est contentus actu aliunde vitiatum.

Alia multa contra puram omissionem liberam peccaminosam obijci solent, ut non posse dari meritum sine actu positivo, ergo nec demeritum, seu peccatum: item omne voluntarium esse laudabile: deinde ex omissionibus generari habitus, & id genus alia quæ latè proposui Disp. illâ de Animâ, proindeque hic non censo repetenda.

VI.
Reliqua contra puram omissionem soluta sunt in Philosophiâ.

SECTIO SECUNDA.

Vtrum omnis actus tempore omissionis factus, sit peccatum.

PURA itaque omissione stabilità variâ circa eam inquiri possunt, illudque imprimis, sitne omnis actus tempore omissionis factus peccatum. Hæc verò quæstio non supponit puram omissionem, sed procedit de omissione positivâ, voluntate omittentis auditionem Sacri exempli gratiâ, utrum

I.
Quæstio hæc procedit de positivo voluntate omittentis.